

مشخصات درس	
عنوان درس: نظام های انتخاباتی	عنوان انگلیسی: Electoral Systems
مقطع: کارشناسی ☐ کارشناسی ارشد ☒ دکتری ☐	تعداد واحد: ۲ واحد نظری/عملی
محل تدریس: دانشکده حقوق و علوم سیاسی	نیمسال اول ☒ دوم ☐ سال تحصیلی 1401-02-01
شماره کلاس:	زمان تدریس: روز سه شنبه ساعت ۱۵ الی ۱۷
نوع درس: اصلی ☐ اختیاری ☐ سایر -----	درس پیش نیاز:
مشخصات استاد	
نام و نام خانوادگی: مهدی کاظمی زمهریر	گروه:
سوابق تحصیلی: دکتری	سوابق تدریس:
اطلاعات تماس	
شماره اتاق:	شماره تلفن داخلی (یا مستقیم در صورت تمایل):
آدرس ایمیل: mahdikazemi1@gmail.com	ساعات حضور:

معرفی و هدف درس
<p>انتخابات یکی از عناصر اصلی نظام های دموکراتیک است. موفقیت این نظام ها منوط به طراحی درست آنها متناسب با ویژگی های فرهنگی، جامعه شناختی و هنجاری هر جامعه ای است. برای رسیدن به این هدف شناخت نظام های انتخاباتی و عوامل موفقیت و شکست آنها ضروری است؛ و کمک مهمی به ملت ها و دولت ها می نماید تا نظام های سیاسی خود را با ثبات و مردمی نمایند. بنابراین، هدف این درس افزایش شناخت ما از نظام های انتخاباتی است. در این بررسی سعی خواهد شد در چهار سطح نظام های انتخاباتی بررسی شود:</p> <p>۱) در سطح نظریه دولت و روایت آن از اقتدار (۲) در سطح نظریه حکومت و معیارهای سازماندهی حکمرانی مبتنی بر نظام های انتخاباتی (۳) شناخت نظام های انتخاباتی و مقایسه آن با نظام های غیرانتخاباتی (۴) سنجش انتقادی نظام انتخاباتی در ایران</p>
روش های تدریس و نحوه ارائه درس
<p>۱. هر جلسه کلاسی از یک محور کلیدی تشکیل خواهد شد.</p> <p>۲. در ابتدای جلسه نمودار کلی درس ترسیم خواهد شد و سپس کلاس در قالب گفتگو، پرسش و پاسخ، و با مشارکت دانشجویان ادامه خواهد یافت.</p> <p>۳. مشارکت دانشجویان در مباحث کلاسی و ارائه سمینار رکن اصلی در تدریس خواهد بود.</p>
برونداهای یادگیری درس، در پایان این درس دانشجویان می توانند:
<p>۱. آشنایی با مفاهیم کلیدی مرتبط با حوزه عمومی و نظام انتخابات: قدرت، اقتدار، دولت، حکومت، دموکراسی و سیستم های انتخاباتی؛</p> <p>۲. آشنایی با انواع نظام های سیاسی از منظر جامعه شناختی؛</p> <p>۳. آشنایی با بنیان های اقتدار: روایت فلسفی و جامعه شناختی؛</p> <p>۴. آشنایی با نظریه "دولت" و "حکومت" در جمهوری گرایی؛</p> <p>۵. آشنایی با روایت های مختلف از دموکراسی؛</p> <p>۶. حقوق بشر، شهروندی، دموکراسی و نظام های انتخاباتی؛</p> <p>۷. آشنایی با سیستم های انتخاباتی: تعاریف، اهمیت، معیارهای طراحی و نسبت آن با چارچوب های نهادی؛</p> <p>۸. شناخت تفاوت های نظام های دموکراتیک از غیردموکراتیک؛</p>

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس				
جلسه	تاریخ	موضوع / موضوعات مورد بحث	منبع	سمینارها
جلسه ۱	۲۷ شهریور	بررسی مفاهیم کلیدی سیاست و نظام انتخابات	کتاب مبانی جامعه شناسی سیاسی ص ۲۳ تا ۵۸؛ کتاب دانشنامه نظام های انتخاباتی تا ص ۵۰؛	
جلسه ۲	۵ مهر	قدرت سیاسی، دولت و انواع نظام های سیاسی: منظر جامعه شناختی	کتاب مبانی جامعه شناسی سیاسی دورماگن ص ۵۹ تا ۱۱۷؛	
جلسه ۳	۱۲ مهر	قدرت سیاسی، دولت و انواع نظام های سیاسی: منظر جامعه شناختی	کتاب مبانی جامعه شناسی سیاسی دورماگن ص ۵۹ تا ۱۱۷؛	
جلسه ۴	۱۹ مهر	نظریه دولت و حکومت جمهوری خواهانه	کتاب جمهوری خواهی، از ص ۱ تا ۴۵	گزارش کتاب جمهوری خواهی پتی توسط دانشجویان
جلسه ۵	۲۶ مهر	نظریه دولت و حکومت جمهوری خواهانه	کتاب جمهوری خواهی، از ص ۱ تا ۴۵	گزارش کتاب جمهوری خواهی پتی توسط دانشجویان
جلسه ۶	۳ آبان	نظریه دولت و حکومت جمهوری خواهانه	کتاب جمهوری خواهی، از ص ۱ تا ۴۵	گزارش کتاب جمهوری خواهی پتی توسط دانشجویان
جلسه ۷	۱۰ آبان	دو مفهوم از دموکراسی نوشته جوزف شومپتر	مقاله جوزف شومپتر	گزارش مقاله توسط همه دانشجویان
جلسه ۸	۱۷ آبان	نظریه حاکمیت قانون و بررسی نظریه تفکیک قوا	مقاله خانم شجاعیان و مقاله سید محمد طباطبایی	گزارش مقاله توسط همه دانشجویان
جلسه ۹	۲۴ آبان	حکمرانی سنتی و دموکراسی	فقه و سیاست در ایران معاصر، ج ۲ از ۴۲۴-۴۷۹؛ همچنین، گونه شناسی فکری سیاسی حوزه علمیه از ۲۴۹-۲۷۷	سمینار توسط دانشجویان
جلسه ۱۰	۱ آذر	آشنایی با سیستم های انتخاباتی	کتاب دانشنامه نظام های انتخاباتی	سمینار نظام ها توسط دانشجویان
جلسه ۱۱	۸ آذر	آشنایی با سیستم های انتخاباتی	کتاب دانشنامه نظام های انتخاباتی	سمینار نظام ها توسط دانشجویان
جلسه ۱۲	۱۵ آذر	آشنایی با سیستم های انتخاباتی	کتاب دانشنامه نظام های انتخاباتی	سمینار نظام ها توسط دانشجویان
جلسه ۱۳	۲۲ آذر	آشنایی با سیستم های انتخاباتی	کتاب دانشنامه نظام های انتخاباتی	سمینار نظام ها توسط دانشجویان
جلسه ۱۴	۲۹ آذر	بررسی مقایسه ای نظام های انتخاباتی : ایران، آمریکا، انگلیس		ارایه گزارش تحقیق توسط دانشجویان
جلسه ۱۵	۶ آذر	تعطیل		
جلسه ۱۶	۱۳ آذر	بررسی مقایسه ای نظام های انتخاباتی : ایران، آمریکا، انگلیس		ارایه گزارش تحقیق توسط دانشجویان

نحوه ارزشیابی			
موارد سنجش	زمان برگزاری	از نمره نهایی	توضیحات
(۱) کوئیز		۵	
(۲) سمینار و گزارش کتاب		۵	
(۳) پایان ترم		۱۰	

نکات مورد توجه دانشجویان، ارزش‌ها و خط‌مشی درس

- هدف کلاس افزایش شناخت دانشجویان از نظام‌های انتخاباتی از منظری جامعه‌شناختی و فلسفی است.
- مطالعه موضوعات درسی پیش از کلاس یکی از شروط موفقیت در شناخت عمیق مطالب درسی است.
- شناخت واقعی بدون مشارکت در مباحث کلاسی، به چالش کشیدن مفروضات متعارف و نگرستن به موضوع از منظرهای متفاوت ممکن نخواهد شد.
- مطالب طرح شده در کلاس ضرورتاً دیدگاه‌های شخصی استاد نبوده، بیان دیدگاه‌های متعارض با هدف شکل‌گیری گفتگوهای چالشی و به پرسش کشیدن دیدگاه‌های متعارف و مشهور، برای رسیدن به افق‌های جدید تر است.
- رعایت ادب و اخلاق در مباحث کلاسی، آمادگی برای شنیدن سخنان متفاوت با عقاید شخصی و پاسخ‌دهی به دیدگاه‌ها و پرسش‌های دیگران در چارچوب زبانی علمی و آکادمیک از شروط برگزاری مناسب کلاس می‌باشد.
- یکی از راهکارهای بهبود فرآیند یادگیری ارایه بازخورد در مورد روند علمی و مدیریتی کلاس به استاد است. استاد از بازخوردهای دانشجویان استقبال کرده، در حد توان دیدگاه‌های دانشجویان را در روند کلاس در طول ترم اعمال خواهد کرد.
- پاسخ‌دهی به سوال‌های شخصی دانشجویان در مورد محتوی درس یکی از بخش‌های ضروری فرآیند یادگیری است. پس از اتمام درس، دانشجویان می‌توانند سوال‌های شخصی خود را با استاد در میان بگذارند.
- علاوه بر گفتگوی حضوری، دانشجویان می‌توانند از طریق ایمیل و پیام‌رسان سوال‌های خود را با استاد در میان گذارند. پاسخ‌ها از طریق ایمیل یا پیام‌رسان، و در صورت عمومیت داشتن در کلاس پاسخ داده خواهد شد.

فهرست منابع اصلی و مکمل درس

۱. اصلی:

- دانشنامه نظام‌های انتخاباتی، آندرو رینولدز، بن رایلی، آندرو الیس، ترجمه ابوذری قهساره، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۹۹.
- جمهوری خواهی، مائوریتسیو ویرولی، ترجمه ی حسن افشار، تهران، نشر مرکز، ۱۳۹۴.
- مبانی جامعه‌شناسی سیاسی، ژان-ایو دورماگن، دانیل موشار، ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر، تهران، آگه.
- مقاله "مولفه‌های اصل حاکمیت قانون در پرتو تعریف سازمان ملل متحد"، دکتر خدیجه شجاعیان، جستارهای حقوق عمومی، سال اول، زمستان ۱۳۹۶، شماره ۳
- مقاله "نظریه تفکیک قوا و سازماندهی"، سید محمد طباطبایی، فصلنامه دولت پژوهشی، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، سال سوم، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۹۶.
- گونه‌شناسی فکری سیاسی حوزه علمیه قم، عبدالوهاب فراتی، قم، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۵.
- فقه و سیاست در ایران معاصر، داود فیرحی، تهران، نشر نی، ۱۳۹۳، ج ۲.
- جمهوری خواهی: نظریه‌ای در آزادی و حکومت، فیلیپ پتی، ترجمه فرهاد مجلسی‌پور، تهران، نشر و پژوهش شیرازه، ۱۳۸۲.

۲. مکمل:

- ۲.۱. مقالات فدرالیست‌ها

<https://tavaana.org/sites/default/files/Tavana%2012%20-%202005.pdf>

۱۳ ملت، دولت و حکومت قانون، سیدجواد طباطبایی. تهران، انتشارات مینوی خرد، ۱۳۹۸.

۲.۳. رژیم‌های غیر دموکراتیک، پل بروکر، علیرضا سمیعی اصفهانی، تهران، نشر کویر.

۲.۴. مبانی حقوق عمومی، مارتین لاگلین، ترجمه محمد راسخ، نشرنی.

۲.۵. فلسفه حقوق: از حقوق طبیعی تا پسامدرنیسم، ریموند ویکس، ترجمه فاطمه آبیاری، تهران، رخ‌دادنو، ۱۳۸۹.

۲.۶. درآمدی بر حقوق اساسی، آلبرت ون دایسی، به کوشش ناصر سلطانی، تهران، نشر نگاه معاصر، ۱۳۹۵.

۲.۷. مفهوم قانون، هربرت هارت، ترجمه محمد راسخ، تهران، نشرنی، ۱۳۹۰.

۲.۸. درآمدی بر فلسفه قانون؛ آرش نراقی

<http://arashnaraghi.org/wp/?p=614>

۲.۹. جغرافیای انتخابات: بنیادها، مفاهیم و رویکردها، مراد کاویانی‌راد، مصیب قره‌بیگی، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۹۷.

۲.۱۰. نظام‌های انتخاباتی، داگلاس ایمی، ترجمه مسلم آقایی طوق، اعظم عدالت‌جو، تهران، انتشارات دانشکده علوم قضائی و خدمات اداری قوه قضائیه.

۲.۱۱. مقاله تطبیقی نظارت بر انتخابات پارلمان در ایران و انگلستان، دکتر سید محمد هاشمی و اعظم عدالت‌جو؛

http://alr.iauctb.ac.ir/article_510742_dea42ee3b163b37f4ad0b0de78ce9d27.pdf

۲.۱۲. مقاله "بررسی تطبیقی انتخابات پارلمانی ایران و انگلستان"، فاطمه حسین پور

<https://www.magiran.com/paper/1927676>

۲.۱۳. مقاله "مدیریت انتخابات در ایران؛ کیفیت و ارزیابی اجرا"، نوراله قیصری و دیگران، فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، سال چهارم، شماره ۱۳، تابستان ۱۳۹۴ (شماره پیاپی

https://qpss.atu.ac.ir/article_1501_4cd1004b22285259c6917999113e2bd4.pdf

۲.۱۴. قانون اساسی مشروطیت ایران

<https://bit.ly/2JYZO4I>

<https://bit.ly/36rU8aU>

۲.۱۵. قوانین انتخاباتی دوره پهلوی

<https://bit.ly/3kuWyuH>

<https://bit.ly/2IsCmg2>

<https://bit.ly/2IsCmg2>

۲.۱۶. قوانین اساسی و انتخاباتی ایران: دوره جمهوری اسلامی

<https://bit.ly/3nkAvsk>

۲.۱۷. قوانین اساسی و انتخاباتی بریتانیا

<https://bit.ly/3prgTVk>

۲.۱۸. قوانین اساسی و انتخاباتی آمریکا

<https://rc.majlis.ir/fa/law/show/132262>

<https://bit.ly/3eXqwWK>

<https://www.magiran.com/article/3459690>